Зам, тээврийн сайдын 2025 оны
10 сарын 07 өдрийн А/259 дүгээр
тушаалын хавсралт

Иргэний нисэхийн ерөнхий газар

Иргэний нисэхийн дүрэм — 102

Хүнгүй агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгчийн гэрчилгээжүүлэлт

Иргэний нисэхийн ерөнхий газар

Дүрмийн зорилго

ИНД-102 дүрмийн зорилго нь хүнгүй агаарын хөлгийн гэрчилгээжүүлэлтийн болон ИНД-101 (Хүнгүй агаарын хөлөг, пуужин, жироглайдер болон парасэйлийн үйл ажиллагаа)-д хамаарахгүй үйл ажиллагааны зохицуулалтын шаардлагыг тогтооход оршино.

Энэхүү баримт бичиг нь 2023 оны Иргэний нисэхийн тухай хууль (шинэчилсэн найруулга)-ийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан Иргэний нисэхийн ерөнхий газрын шинэчлэн боловсруулсан ИНД-102 дүрмийн хувилбар бөгөөд зөвхөн ишлэлийн зорилгоор ашиглана. Зам, тээврийн сайдын баталсан албан ёсны хувилбарын хувийг эрх зүйн нэгдсэн мэдээллийн www.legalinfo.mn портал болон ИНЕГ-аас авах боломжтой.

Мэдээлэл

Энэхүү дүрэм нь Зам, тээврийн сайдын 2025 оны 10 сарын 07 өдрийн А/259 дугаар тушаалаар батлагдан хүчин төгөлдөр болсон. Энэхүү хувилбар нь шинэчлэгдэн батлагдсан дүрмийн анхны хэвлэл (first issue) болно.

Гарчиг

102.1. Зорилго 4
102.3. Хамрах хүрээ 4
102.5. Нэр томьёо ба товчлол 4
102.7. Гэрчилгээний шаардлага 4
102.9. Гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргах 4
102.11. Хүнгүй агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгчийн Ерөнхий заавар 5
102.13. Гэрчилгээ олгох 7
102.15. Үйл ажиллагааны тодорхойлолт 7
102.17. Гэрчилгээ эзэмшигчийн эрх 8
102.19. Гэрчилгээний хугацаа 8
102.21. Хүнгүй агаарын хөлгийн үйл ажиллагааны нөхцөл 9
102.23. Ерөнхий зааварт өөрчлөлт оруулах 9
102.25. Гэрчилгээ сунгах 10

102.1. Зорилго

(a) Энэ дүрмээр дараах харилцааг зохицуулна:

(1) хүнгүй агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгчийн гэрчилгээжүүлэлтийн болон үйл ажиллагааны шаардлага;

(2) хүнгүй агаарын хөлгийн үйл ажиллагааны нөхцөл.

102.3. Хамрах хүрээ

(a) Энэ дүрэм нь ИНД-101 Хүнгүй агаарын хөлөг, пуужин, жироглайдер болон парасэйлийн үйл ажиллагаа (цаашид “ИНД-101” гэх)-нд заасан үйл ажиллагаанд хамаарахгүй.

102.5. Нэр томьёо ба товчлол

(a) Энэ дүрэмд хэрэглэсэн нэр томьёо болон товчлолыг ИНД-1 Нэр томьёоны тайлбарт тусгасан.

102.7. Гэрчилгээний шаардлага

(a) Аливаа этгээд нь энэ дүрмийн дагуу Иргэний нисэхийн ерөнхий газрын дарга бөгөөд иргэний нисэхийн хяналтын улсын ерөнхий байцаагч (цаашид “Дарга” гэх)-ын олгосон хүнгүй агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгчийн хүчинтэй гэрчилгээний эрхийн хүрээнд болон үйл ажиллагааны нөхцөлд зааснаас бусад тохиолдолд хүнгүй агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэхгүй.

102.9. Гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргах

(a) Хүнгүй агаарын хөлгөөр ИНД-101-д зааснаас бусад үйл ажиллагаа эрхлэхээс өмнө, тухайн этгээд нь хүнгүй агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгчийн гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргах үүрэгтэй.

(b) Хүнгүй агаарын хөлгөөр ИНД-101-ийн дагуу үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа этгээд нь хүнгүй агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгчийн гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргаж болно.

(c) 102.9(a), эсхүл (b)-д заасан хүсэлт гаргагч нь САА 24102/01 маягтыг бөглөж, дараах баримтын хамт Даргад хүргүүлнэ:

(1) хүсэлт гаргагчийн нэр болон Монгол Улсад үйл ажиллагаа эрхлэх хаяг;

(2) 102.15-д заасан үйл ажиллагааны тодорхойлолтын дэлгэрэнгүй мэдээлэл;

(3) 102.11-т шаардсан хүсэлт гаргагчийн Ерөнхий заавар;

(4) төлбөрийн баримт;

(5) Даргын шаардаж болох бусад мэдээлэл.

(d) [хүчингүй болгосон]

102.11. Хүнгүй агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгчийн Ерөнхий заавар

(a) Хүнгүй агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгчийн гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргагч нь энэ зүйлийн (b)-д заасан шаардлагыг хангасан Ерөнхий зааврыг Даргад хүргүүлэх үүрэгтэй.

(b) Ерөнхий заавар нь төлөвлөсөн үйл ажиллагааны төрөл, цар хүрээ болон эрсдэлтэй холбоотой дараах мэдээллийг багтаасан байна:

(1) тухайн үйл ажиллагаанд үндсэн үүрэг хариуцлага хүлээсэн этгээд;

(2) тухайн гэрчилгээгээр олгогдох эрхийг хэрэгжүүлэхэд хяналт тавих эрх бүхий, эсхүл хяналт тавих боломжтой этгээд;

(3) тухайн үйл ажиллагаанд ашиглах бодит байршлын дэлгэрэнгүй мэдээлэл;

(4) дараах аюулын бүртгэл:

(i) Төлөвлөж буй үйл ажиллагаанаас хамаарч хүн, эсхүл эд хөрөнгө болон бусад агаарын хөлөгт учирч болох тодорхойлогдсон болон болзошгүй аюулыг таньж тогтоосон;

(ii) таньж тогтоосон аюул бүрийн хувьд холбогдох аюулгүй байдлын эрсдэлийн үнэлгээг хийж, дүн шинжилгээ хийсэн;

(iii) тухайн эрсдэлийг багасгах, эсхүл эрсдэлийг удирдахад авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний тайлбарыг багтаасан.

(5) ИНД-12 Осол, зөрчлийг мэдээлэх (цаашид “ИНД-12” гэх)-ийн дагуу мэдээллийг мэдээлэх журам;

(6) нисгэгч болон багийн бусад гишүүдийн мэргэшил, сургалт, эсхүл эрүүл мэндийн шаардлагыг багтаасан ажилтны үнэмлэх,

мэргэшил, сургалт болон ур чадварт тавих үйл ажиллагааны шаардлага;

(7) тухайн агаарын хөлөгт ашигласан таньж тогтоох системийг (будган зураглал, онцлог таних дугаар, тэмдэглэгээ зэрэг) багтаасан, ашиглахаар төлөвлөж байгаа агаарын хөлгийн тоо болон тодорхойлолтын дэлгэрэнгүй мэдээлэл;

(8) тухайн агаарын хөлгийн нисгэгчийн ашигладаг удирдлагын системийн дэлгэрэнгүй мэдээлэл;

(9) агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний журам болон нислэгт тэнцэх чадварын хадгалалтыг бататгах арга хэмжээ;

(10) хүн, эсхүл эд хөрөнгө хүртэлх минимум зайг багтаасан нислэгийн үеийн журам;

(11) ачаа тээвэрлэх, эсхүл эд зүйлийг агаараас хаях үйл ажиллагааг хийхээр төлөвлөж байгаа тохиолдолд тухайн үйл ажиллагааны журам (хэрэв тухайн үйл ажиллагааг хийхээр төлөвлөж байгаа бол);

(12) нислэгт тэнцэх чадварыг хангасан байх шаардлагатай суурь стандарт;

(13) Ерөнхий зааврыг хянах, нэмэлт өөрчлөлт оруулах болон түгээх журам;

(14) Төлөвлөсөн үйл ажиллагааг гүйцэтгэхэд шаардлагатай бусад зөвшөөрөл.

(c) Энэ зүйлийн (b)(4)-т заасан аюулын бүртгэлд таньж тогтоосон эрсдэлийг бууруулах, эсхүл удирдах зорилгоор холбогдох Иргэний нисэхийн дүрэм (цаашид “ИНД” гэх)-ийн шаардлагыг Ерөнхий зааварт ишлэлээр оруулж болно.

(d) Хүнгүй агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгчийн гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргагчийн төлөвлөж буй үйл ажиллагааны төрөл, цар хүрээ, хүнгүй агаарын хөлгийн зориулалтаас шалтгаалан Дарга энэ зүйлийн (b)-д зааснаас бусад шаардлагатай гэж үзсэн нөхцөлийг Ерөнхий зааварт тусгахыг шаардаж болно.

(e) Ерөнхий заавар нь Даргаар хүлээн зөвшөөрөгдсөн байна.

102.13. Гэрчилгээ олгох

(a) Хэрэв Дарга дараах шаардлага хангагдсан гэж үзвэл 102.9-ийн дагуу хүнгүй агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэх хүсэлт гаргасан этгээдэд энэ дүрмийн дагуу гэрчилгээ олгоно.

(1) хүсэлт гаргагч нь 102.11-т заасан Ерөнхий зааврын шаардлагыг хангасан байх;

(2) тухайн гэрчилгээг олгох нь нисэхийн аюулгүй байдлын ашиг сонирхолд харшлахгүй байх.

(b) Дарга (a)-д заасны дагуу гэрчилгээ олгохдоо:

(1) хүнгүй агаарын хөлгийн системд тавих шаардлагыг тогтоож, тухайн гэрчилгээгээр олгогдох эрхийн хүрээнд үйл ажиллагаа гүйцэтгэх хүнгүй агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгчийн дагаж мөрдөх журмыг нэмэлтээр тогтоож болно;

(2) хэрэв шаардлагатай бол, Дарга нисэхийн аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор шаардлагатай гэж үзсэн нэмэлт нөхцөлийг зааж болно;

(3) ашиглахаар төлөвлөж байгаа агаарын хөлгийн маягийг судалсны дараа, хэрэв Дарга нисэхийн аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор шаардлагатай гэж үзвэл, тухайн гэрчилгээний хүрээнд үйл ажиллагаа гүйцэтгэхэд ИНД-47 Агаарын хөлгийн бүртгэл (цаашид “ИНД-47” гэх)-ийн дагуу бүртгүүлж, таних тэмдэг байрлуулсан байх шаардлагатай агаарын хөлгийг тодорхойлно.

102.15. Үйл ажиллагааны тодорхойлолт

(a) Хэрэв Дарга 102.13-ын дагуу хүнгүй агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгчийн гэрчилгээ олгохоор бол, тухайн гэрчилгээг энэ зүйлийн (b)-д заасан дэлгэрэнгүй мэдээллийг багтаасан Үйл ажиллагааны тодорхойлолтын хамт олгоно.

(b) Үйл ажиллагааны тодорхойлолт нь дараах мэдээллийг багтаасан байна:

(1) тухайн гэрчилгээ эзэмшигчийн үйл ажиллагааны үндсэн баазын бодит байршлын дэлгэрэнгүй мэдээлэл;

(2) тухайн гэрчилгээ эзэмшигчийн Монгол Улсад үйл ажиллагаа эрхлэх хаяг;

(3) тухайн гэрчилгээ эзэмшигчийн эрхлэх аж ахуйн үйл ажиллагааны жагсаалт;

(4) тухайн үйл ажиллагаа эрхлэгчид гүйцэтгэхийг зөвшөөрсөн, дараах мэдээллийг багтаасан эрх болон үйл ажиллагаа:

(i) ашиглахыг зөвшөөрсөн агаарын хөлгийн тоо, маяг болон үзүүлэлт, хэрэв хамааралтай бол серийн болон бүртгэлийн дугаар;

(ii) Даргын зөвшөөрсөн үйл ажиллагаа гүйцэтгэх газар зүйн бүсийн тодорхойлолт;

(iii) энэ Дүрмийн, эсхүл бусад Дүрмийн шаардлагаас чөлөөлсөн шийдвэр;

(5) Нисэхийн аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор шаардлагатай гэж Даргын тодорхойлсон нэмэлт нөхцөл.

102.17. Гэрчилгээ эзэмшигчийн эрх

(a) Хүнгүй агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгчийн гэрчилгээ эзэмшигч нь гэрчилгээнд дагалдах Үйл ажиллагааны тодорхойлолтод заасан үйл ажиллагааг гүйцэтгэх эрхтэй.

(b) Энэ дүрмийн 102.11-д заасан Ерөнхий зааварт өөрөөр заагаагүй бол хүнгүй агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгчийн гэрчилгээ эзэмшигчийг ИНД-21 Бүтээгдэхүүн, эд ангийн гэрчилгээжүүлэлт, ИНД-26 Нислэгт тэнцэх чадварын нэмэлт шаардлага, ИНД-39 Нислэгт тэнцэх чадварын удирдамж, ИНД-43 Техник үйлчилгээний ерөнхий дүрэм, ИНД-47, ИНД-61 Нисгэгчийн үнэмлэх, зэрэглэл, ИНД-63 Нисэх инженер болон нислэгийн диспатчерийн үнэмлэх, зэрэглэл, ИНД-66 Агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний ажилтны үнэмлэх, зэрэглэл, ИНД-67 Эрүүл мэндийн стандарт болон гэрчилгээ, ИНД-91 Нислэгийн үйл ажиллагааны ерөнхий дүрэм, ИНД-92 Аюултай бараа тээвэрлэх, ИНД-95 Хэрэглэлийн нислэгийн журмын бүртгэл, ИНД-115 Чөлөөт нисэхийн үйл ажиллагаа эрхлэгчийн гэрчилгээжүүлэлт, ИНД-119 Агаарын тээвэрлэгчийн гэрчилгээжүүлэлт, ИНД-129 Гадаадын агаарын тээвэрлэгчийн гэрчилгээжүүлэлт, ИНД-133 Нисдэг тэргээр дүүжин ачаа тээвэрлэх үйл ажиллагаа болон ИНД-137 Хөдөө аж ахуйн агаарын хөлгийн үйл ажиллагааг мөрдөхийг шаардахгүй.

102.19. Гэрчилгээний хугацаа

(a) Хүнгүй агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгчийн гэрчилгээг 5 жилээс ихгүй хугацаагаар олгож, эсхүл гэрчилгээний хүчинтэй хугацааг сунгаж болно.

(b) Гэрчилгээ нь түүний хүчинтэй хугацаа дуусах, түдгэлзүүлэх, эсхүл хүчингүй болгох хүртэл хүчинтэй хэвээр байна.

(c) Гэрчилгээ эзэмшигч нь гэрчилгээг түдгэлзүүлэх шийдвэр гарсан, хүчинтэй хугацаа дууссан, эсхүл хүчингүйд тооцсон тохиолдолд гэрчилгээг Даргад нэн даруй хүргүүлнэ.

102.21. Хүнгүй агаарын хөлгийн үйл ажиллагааны нөхцөл

(a) Хүнгүй агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгчийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах шаардлагыг дагаж мөрдөх үүрэгтэй:

(1) Үйл ажиллагааны тодорхойлолтод заасан үйл ажиллагаа нь ИНД-101-т заасан шаардлагад хамаарах бол ИНД-101-ийн холбогдох шаардлага;

(2) хүнгүй агаарын хөлгийн Үйл ажиллагааны тодорхойлолтод Даргын тогтоосон нөхцөл;

(3) 102.11-д шаардсан Ерөнхий заавар.

(b) Гэрчилгээ эзэмшигч нь тухайн гэрчилгээгээр олгосон эрхийн хүрээнд хийгдэж байгаа үйл ажиллагаанд оролцож байгаа бусад үйл ажиллагаа эрхлэгч, эсхүл ажилтныг энэ хэсгийн (a)-ийн шаардлагыг мэддэг ба мөрддөг болохыг бататгах үүрэгтэй.

102.23. Ерөнхий зааварт өөрчлөлт оруулах

(a) Хүнгүй агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгчийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах үүрэгтэй:

(1) Ерөнхий зааварт нэмэлт өөрчлөлт оруулахдаа дараах шаардлагыг бататгах:

(i) гэрчилгээ эзэмшигчийн үйл ажиллагааны тодорхойлолт хүчинтэй хэвээр хадгалагдаж байгааг;

(ii) 102.11(c)-ийн дагуу, холбогдох ИНД-ийн шаардлагыг байнга хэрэгжүүлдэг болохыг;

(2) Ерөнхий зааварт нэмэлт өөрчлөлт оруулсан даруйд нэмэлт өөрчлөлтийн хувийг Даргад нэн даруй хүргүүлэх;

(3) нисэхийн аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор шаардлагатай гэж Даргын үзсэн нэмэлт өөрчлөлтийг Ерөнхий зааварт оруулах.

(b) Хэрэв хүнгүй агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгчийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах өөрчлөлтийг хийхээр төлөвлөж байгаа бол энэ талаар Даргад урьдчилан мэдэгдэж, холбогдох зөвшөөрлийг урьдчилан авах шаардлагатай:

(1) тухайн гэрчилгээгээр олгосон эрхийг хэрэгжүүлэхэд хяналт тавих эрх бүхий, эсхүл хяналт тавих боломжтой этгээдийг өөрчлөх;

(2) тухайн гэрчилгээ эзэмшигч хүнгүй агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа гүйцэтгэх байршлын өөрчлөлт.

102.25. Гэрчилгээ сунгах

(a) Гэрчилгээний хүчинтэй хугацааг сунгуулах хүсэлт гаргах, хүнгүй агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгчийн гэрчилгээ эзэмшигч нь тухайн гэрчилгээний хүчинтэй хугацаа дуусахаас 90-ээс доошгүй хоногийн өмнө САА 24102/01 маягтыг бөглөж, төлбөрийн баримтын хамт Даргад хүргүүлнэ.

---oOo---